

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

17 квітня 2018 року № 8-р/к

Справа № 02-02-50/58-2015

м. Житомир

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Адміністративна колегія Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – **територіальне відділення**), розглянувши матеріали справи № 02-02-50/58-2015 про порушення суб'єктом господарювання в особі дочірнього підприємства “Пропан” публічного акціонерного товариства “Житомиргаз” та приватного акціонерного товариства “Полтавапропангаз” законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

(1) Розгляд справи № 02-02-50/58-2015 (далі – справа) здійснюється у зв'язку з встановленням суб'єктом господарювання в особі дочірнього підприємства “Пропан” публічного акціонерного товариства “Житомиргаз” та приватного акціонерного товариства “Полтавапропангаз” у період з 15.03.2015 по I півріччя 2015 року економічно необґрунтованої ціни 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобелянського, Козельщинського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачівського районів Полтавської області.

2. СТОРОНИ

(2) Відповідачами у справі є наступні суб'єкти господарювання:

- (i) Дочірнє підприємство “Пропан” публічного акціонерного товариства “Житомиргаз” (с. Станишівка, Житомирська область, ідентифікаційний код 30928236) (далі – ДП “Пропан”, Підприємство, Відповідач 1).
- (ii) Приватне акціонерне товариство “Полтавапропангаз” (вул. Короленка, 5, смт Чутове, Чутівський р-н, Полтавська обл., 38800, ідентифікаційний код 31310365) (далі – ПрАТ “Полтавапропангаз”, Товариство, Відповідач 2).

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (3) На підставі доручення Антимонопольного комітету України від 24.01.2014 до № 12-01/10135 територіальним відділенням проведено дослідження ринку роздрібною торгівлі скрапленим газом для потреб населення.
- (4) За результатами проведеного дослідження, розпорядженням адміністративної колегії Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 30.05.2014 № 1.17/-27р розпочато розгляд справи № 4.5-27/2014 за ознаками вчинення ДП “Пропан” порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою та пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) Житомирської (крім м. Коростишева та Коростишівського району), Київської та Вінницької областей шляхом встановлення таких цін реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах), які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (5) Розпорядженням адміністративної колегії Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 15.05.2015 №02/60-р розпочато розгляд справи № 02-02-50/58-2015 за ознаками вчинення ПрАТ “Полтавапропангаз” та ДП “Пропан” порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) в межах Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобелянського, Козельщинського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачівського районів Полтавської області шляхом встановлення таких цін реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах), які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (6) Відповідно до доручення Антимонопольного комітету України від 25.05.2014 № 12-01/2842 ел/к матеріали справи № 02-02-50/58-2015 передані на розгляд до Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.
- (7) На підставі доручення Антимонопольного комітету України від 17.08.2015 № 13-01/631 з метою забезпечення доказів, зокрема, у справах № 02-02-50/58-2015 та № 4.5-27/2014, проведено позапланові виїзні перевірки:
 - (i) ДП “Пропан” (наказ Голови Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 03.09.2015 № 11);
 - (ii) ПрАТ “Полтавапропангаз” (наказ Голови Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 04.09.2015 № 15-од).
- (8) За результатами перевірки додержання законодавства про захист економічної конкуренції ПрАТ “Полтавапропангаз” складено акт від 25.09.2015 № 02/04, який міститься в матеріалах справи.
- (9) За результатами перевірки додержання законодавства про захист економічної конкуренції ДП “Пропан” складено акт від 30.10.2015 № 1.15/2АК, який міститься в матеріалах справи.

- (10) Заперечення ДП “Пропан” на акт перевірки від 30.10.2015 № 1.15/2АК надані листом від 16.12.2015 № 2172, який також міститься в матеріалах справи.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (11) Монопольне (домінуюче) становище визначено відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб’єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика).
- (12) Встановлення об’єктів аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

4.1.1. Група суб’єктів господарювання.

ДП “Пропан”

- (13) ДП “Пропан” є юридичною особою, яка здійснює свою діяльність відповідно до статуту, затвердженого загальними зборами акціонерів відкритого акціонерного товариства “Житомиргаз” (протокол № 14 від 12.12.2008). Державну реєстрацію змін до установчих документів проведено державним реєстратором Житомирського районної державної адміністрації Житомирської області 18.12.2008 № 12871050005002295.
- (14) Відповідно до статуту метою діяльності ДП “Пропан” є одержання прибутку від усіх видів торгівельної, комерційної, виробничої, фінансової та іншої діяльності, дозволеної законодавчими актами України. Підприємство має самостійний баланс, поточні, валютні та інші рахунки в банківських установах; фірмовий знак, який затверджується директором Підприємства і реєструється у відповідності до чинного законодавства України, печатку зі своїм найменуванням і номером ідентифікаційного коду, штампи, фірмові бланки та інші притаманні юридичній особі реквізити.
- (15) Основними статутними видами діяльності ДП “Пропан” є: закупівля газу від заводів – виробників та посередницьких структур по прямих договорах (угодах) та реалізація скрапленого газу населенню та іншим категоріям споживачів; ремонт та опосвідчення газових балонів, тощо.
- (16) Основними видами діяльності ДП “Пропан” є:
- (i) оптова торгівля хімічними продуктами (код класифікації видів економічної діяльності – 46.75);
 - (ii) оптова торгівля іншими проміжними продуктами (код класифікації видів економічної діяльності – 46.76);
 - (iii) роздрібна торгівля іншими неживими товарами в спеціалізованих магазинах (код класифікації видів економічної діяльності – 47.78);
 - (iv) неспеціалізована оптова торгівля (код класифікації видів економічної діяльності – 46.90);
 - (v) оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами (код класифікації видів економічної діяльності – 46.71);
 - (vi) роздрібна торгівля паливом (код класифікації видів економічної діяльності – 47.30).
- (17) Суб’єктами господарювання, які станом на 01.06.2015 пов’язані з ДП “Пропан”

відносинами контролю в значенні статті 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції” є:

- (i) _____;
- (ii) _____;
- (iii) _____;
- (iv) _____.

ПрАТ “Полтавапропангаз”

- (18) ПрАТ “Полтавапропангаз” є юридичною особою, яка здійснює свою діяльність відповідно до статуту, затвердженого загальними зборами акціонерів приватного акціонерного товариства “Полтавапропангаз” (протокол № 1 від 11.10.2010). Державну реєстрацію змін до установчих документів проведено державним реєстратором Чутівської районної державної адміністрації Полтавської області 27.12.2011 № 15821050040000009.
- (19) Відповідно до статуту ПрАТ “Полтавапропангаз” метою створення Товариства є здійснення господарської діяльності по реалізації зрідженого газу споживачам, одержання прибутку в інтересах акціонерів АТ та трудового колективу. Товариство має самостійний баланс, круглу печатку та штампи із своїм найменуванням та фірмовий бланк, розрахунковий та валютний рахунки в установах банку.
- (20) Основними статутними видами діяльності ПрАТ “Полтавапропангаз” є, зокрема: закупівля зрідженого газу та реалізація його споживачам; монтаж газобалонного обладнання на автомобілі, заправка автомобілів зрідженим газом, здійснення технічного обслуговування автомобілів; експлуатація систем газопостачання зрідженим газом, тощо.
- (21) Основними видами діяльності ПрАТ “Полтавапропангаз” є:
 - (i) роздрібна торгівля іншими неживими товарами в спеціалізованих магазинах (код класифікації видів економічної діяльності – 47.78);
 - (ii) роздрібна торгівля паливом (код класифікації видів економічної діяльності – 47.30);
 - (iii) оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами (код класифікації видів економічної діяльності – 47,71);
 - (iv) діяльність посередників у торгівлі у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами (код класифікації видів економічної діяльності – 46.12);
 - (v) надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна (код класифікації видів економічної діяльності – 68.20).
- (22) За інформацією ПрАТ “Полтавапропангаз”, суб’єктами господарювання, які станом на 01.06.2015 року пов’язані з Товариством відносинами контролю в значенні статті 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції” є:
 - (i) _____;
 - (ii) _____.
- (23) Між ПрАТ “Полтавапропангаз” та ДП “Пропан” укладено договір – доручення від 08.08.2014 № 541 (далі – Договір-доручення).
- (24) Відповідно до пункту 1.1 Договору-доручення від 08.08.2014 № 541 (далі – Договір-

доручення) Довіритель (ПрАТ “Полтавапропангаз”) доручає, а Повірений (ДП “Пропан”) зобов’язується від імені та за рахунок Довірителя здійснювати реалізацію скрапленого вуглеводневого газу для потреб споживачів Полтавської області, придбаного на спеціалізованому аукціоні, згідно їх заявок.

- (25) Згідно з пунктом 2.1 Договору-доручення Повірений не має права розпоряджатись переданим йому скрапленим вуглеводневим газом для потреб населення Полтавської області на свій розсуд.
- (26) Відповідно до пункту 2.2 Договору-доручення Довіритель передає Повіреному скраплений газ, обсяг якого визначається в Завданнях на реалізацію скрапленого газу, які підписуються Довірителем та Повіреним щомісячно, **до 25 числа місяця**, який передує місяцю, в якому буде здійснюватися реалізація скрапленого газу. Скраплений газ Довіритель передає Повіреному за адресою розташування заводу – виробника скрапленого газу.
- (27) Пунктом 2.3 Договору-доручення встановлено, що відпускна ціна на скраплений газ (ціна реалізації скрапленого газу споживачу) визначається Довірителем.
- (28) Пунктом 2.5 Договору-доручення передбачено, що Довіритель передає Повіреному скраплений газ в обсягах, погоджених Сторонами в Завданнях **до 28 числа місяця**, який передує місяцю, в якому буде здійснюватись реалізація скрапленого газу. Приймання – передача скрапленого газу, необхідного для реалізації згідно з підписаним Завданням, здійснюється Сторонами з оформленням відповідного акту прийому – передачі.
- (29) Згідно з пунктом 5.1 Договору-доручення Повірений за виконання своїх зобов’язань за цим Договором має право на винагороду, яка розраховується як добуток кількості реалізованих балонів за звітний місяць та різниці ціни балона газу, ціни газу в окремо взятому балоні (витрати Довірителя), витрат, пов’язаних з наливом газу, послугами біржі та ін. (витрати Довірителя), а також коефіцієнта рентабельності Довірителя.
- (30) Додатковою угодою від 05.05.2015 № 2 до Договору-доручення (далі – додаткова угода 2) внесені зміни та викладено пункт 2.3 Договору-доручення в наступній редакції:
- (i) *“Ціна реалізації скрапленого газу споживачу визначається Довірителем та доводиться до Повіреного. Довіритель доручає Повіреному, за необхідності, додати до ціни суми податків та/або зборів, обов’язки щодо сплати яких, покладені на Повіреного чинним законодавством.*
 - (ii) *Повірений повідомляє Довірителя про розмір самостійно доданої до ціни суми податків та/або зборів.*
 - (iii) *Довіритель публікує в засобах масової інформації спільно складену з Повіреним відпускну ціну для населення. Довіритель доводить до відома державного органу, що здійснює регулювання цін на скраплений газ для населення спільно складену з Повіреним ціну.”*
- (31) Додатковою угодою 2 внесені зміни та викладено пункт 2.5 Договору-доручення в наступній редакції:
- (i) *“Довіритель передає Повіреному скраплений газ в обсягах, погоджених Сторонами в Завданнях. Приймання – передача скрапленого газу здійснюється Сторонами з оформленням відповідного акту прийому – передачі за ціною реалізації скрапленого газу, визначеною Довірителем та доведеною ним до*

Повіреного.”

- (32) Додатковою угодою 2 внесені зміни та викладено пункт 5.1 Договору-доручення в наступній редакції:
- (i) “Повірений за виконання своїх зобов’язань за цим Договором має право на винагороду, яка розраховується за формулою: $Св=(Цб-Цг-В-Крд)*Крб$, де
- Св** – сума винагороди;
- Цб** – ціна балона реалізованого газу без врахування акцизного податку;
- Цг** – ціна газу в окремо взятому балоні (витрати Довірителя);
- В** – витрати пов’язаних з наливом газу, послугами біржі та ін. (витрати Довірителя);
- Крд** – коефіцієнт рентабельності Довірителя;
- (ii) **Крб** – кількість реалізованих балонів за звітний місяць.”
- (33) Отже, укладання вказаного Договору-доручення дає ПрАТ “Полтавапропангаз” можливість давати обов’язкові до виконання вказівки, визначати умови господарської діяльності ДП “Пропан”, та як наслідок, чинити вирішальний вплив на господарську діяльність Підприємства.
- (34) Зважаючи на викладене, ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” пов’язані відносинами контролю у значенні статті 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції” та здійснюють діяльність з роздрібною торгівлі скрапленим вуглеводневим газом для побутових потреб населення (у балонах) в межах Полтавської області як єдиний суб’єкт господарювання.
- 4.1.2. Конкретний товар, який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цими суб’єктами господарювання.**
- (35) Товаром, який продається ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз”, є скраплений вуглеводневий газ, що використовується для побутових потреб населення.
- (36) Також ПрАТ “Полтавапропангаз” та ДП “Пропан”, та інші суб’єкти господарювання – покупці скрапленого газу на аукціонах, придбають скраплений газ у єдиних постачальників, якими є контрольовані ПАТ “НАК “Нафтогаз України” підприємства – ПАТ “Укрнафта” та ПАТ “Укргазвидобування”.
- 4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище.**
- (37) Відповідно до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб’єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (38) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

Споживчі характеристики

- (39) Споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (40) Для побутових потреб населення скраплений вуглеводневий газ використовується поряд з природним газом, твердим паливом та електричною енергією.
- (41) Однак, ці товари мають різні фізичні властивості, якісні показники та експлуатаційні характеристики.
- (42) Зокрема, за функціональним призначенням скраплений газ в балонах використовується, як правило, лише для приготування їжі, в той час як природний газ, тверде паливо та електрична енергія використовуються як для приготування їжі так і для опалення приміщень.
- (43) За фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками скраплений газ в балонах, природний газ, тверде паливо та електрична енергія відрізняються тим, що для використання цих товарів для приготування їжі потребують наявності у покупця (населення) певного типу обладнання (для природного газу – газова плита, для електричної енергії – електроплита, для скрапленого газу в балонах – газобалонна установка, для твердого палива – піч).
- (44) Тобто, скраплений газ, природний газ, тверде паливо та електрична енергія мають різні споживчі характеристики.

Умови споживання

- (45) Використання скрапленого газу для побутових потреб вимагає від споживача наявності лише газобалонного обладнання.
- (46) Необхідною умовою для використання природного газу для побутових потреб є наявність приєднання об'єкта споживача до газорозподільних мереж.
- (47) Умовами споживання електричної енергії, крім наявності електроплити, є наявність дозволеної необхідної приєднаної потужності.
- (48) Для споживання твердого палива необхідною умовою є наявність печі певної конструкції, яка дозволяє використовувати її не лише для опалення приміщення, а і для приготування їжі.
- (49) Відтак, скраплений газ, природний газ, тверде паливо та електрична енергія, що використовуються для побутових потреб, мають різні умови споживання.

Умови реалізації

- (50) Умови реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (в балонах) визначаються Правилами роздрібної торгівлі та надання послуг з постачання скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення та інших споживачів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 № 1790 (далі – Правила).
- (51) Відповідно до пункту 21 Правил роздрібно торгівлю та надання послуг з постачання скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення здійснюють:
 - (i) спеціалізовані підприємства, в тому числі і ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз”, які мають дозволи Держнаглядохоронпраці на надання послуг з постачання газу, торгові патенти для роздрібно торгівлі, забезпечені аварійно-диспетчерськими службами, оперативним зв'язком "04", підрозділами аварійно-відновних робіт, а також мають виробничу базу, необхідну для

виконання всіх видів робіт для забезпечення безперебійного та безаварійного газопостачання;

- (ii) інші суб'єкти підприємницької діяльності, які мають дозволи Держнаглядохоронпраці на цей вид діяльності і торгові патенти для роздрібно́ї торгівлі.
- (52) Відповідно до статті 4¹ Закону України “Про нафту і газ” підприємства, частка держави у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше, господарські товариства, 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) яких знаходяться у статутних капіталах інших господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств, учасники договорів про спільну діяльність, та/або особи, уповноважені договорами про спільну діяльність, укладеними за участю зазначених підприємств, щомісячно здійснюють продаж нафти сирової і газового конденсату власного видобутку, видобутих на підставі спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами (крім обсягів, що використовуються на власні технологічні потреби), а також скрапленого газу – виключно на біржових аукціонах.
- (53) Порядок організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової і газового конденсату власного видобутку, скрапленого газу, визначення стартових цін на таких аукціонах, а також порядок визначення обсягів реалізації на біржових аукціонах скрапленого газу для потреб населення встановлюються Кабінетом Міністрів України.
- (54) Механізм організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу на внутрішньому ринку, в тому числі спеціалізованих аукціонів з продажу скрапленого газу для потреб населення, визначається Порядком організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 № 570 (далі – Порядок).
- (55) Згідно з пунктом 52 цього Порядку продаж скрапленого газу для потреб населення здійснюється на спеціалізованих аукціонах згідно із затвердженим аукціонним комітетом графіком.
- (56) Умови реалізації природного газу у період 2013 – 2015 років визначались Правилами надання населенню послуг з газопостачання, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 № 2246, зі змінами. Починаючи з 16.07.2016 умови реалізації природного газу визначаються Кодексом газорозподільних систем, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.09.2015 № 2494.
- (57) Умови реалізації електричної енергії визначаються Правилами користування електричною енергією для населення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.1999 № 1357, зі змінами.
- (58) Умови реалізації твердого палива визначаються самим ринком.

Ціни

- (59) Система ціноутворення на скраплений газ, природний газ, електричну енергію та тверде паливо різна. Так, ціни (тарифи) на природний газ та електричну енергію встановлюються спеціально уповноваженим на це органом – Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних

послуг. Ціни на скраплений газ та тверде паливо, що відпускається населенню для комунально – побутових потреб, встановлюються суб'єктами господарювання самостійно з урахуванням обмежень рівня рентабельності, встановлених відповідними розпорядженнями обласних державних адміністрацій.

- (60) Враховуючи викладене, скраплений газ, природний газ, тверде паливо та електрична енергія, що використовуються для побутових потреб, не є подібними з точки зору споживчих характеристик, умов споживання та реалізації, рівня цін.

4.3. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів) скрапленого газу.

- (61) Основним продавцем скрапленого газу для побутових потреб населення на території Вінницької області є суб'єкт господарювання у складі:

- (i) ДП “Пропан”;
- (ii) ПрАТ “Полтавапропангаз”.

4.4. Визначення товарних меж ринку.

- (62) Відповідно до Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого. Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності.

- (63) З огляду на те, що скраплений газ, природний газ, тверде паливо та електрична енергія, що використовуються для побутових потреб, не є подібними з точки зору споживчих характеристик, умов споживання та реалізації, рівня цін, реалізація скрапленого газу для побутових потреб населення (в балонах) не є взаємозамінною з реалізацією будь – якого іншого виду побутового палива.

- (64) Таким чином, товарними межами ринку є роздрібна реалізація скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах).

4.5. Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

- (65) Відповідно до Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (66) Відповідно до пункту 17 Порядку планування обсягів скрапленого газу, що необхідні для задоволення потреб населення у повному обсязі, здійснюється шляхом подання Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями разом з покупцями скрапленого газу для потреб населення інформації про обсяг такого газу за формою, встановленою Мінекономрозвитку за погодженням з Міненерговугіллям.

- (67) Відповідно до пункту 53 Порядку покупці скрапленого газу для потреб населення подають біржі до 15 числа місяця, в якому проводиться спеціалізований аукціон, інформацію про планові обсяги потреби регіону в скрапленому газі для потреб населення та планові обсяги закупівлі такого газу.

- (68) Відповідно до наказу по Підприємству від 01.10.2014 № 265/2 “Щодо безперебійного

забезпечення населення скрапленим газом в балонах” заступники директора по Житомирському, Київському, Вінницькому, Хмельницькому, Рівненському та Полтавському регіонах зобов’язані здійснювати реалізацію скрапленого газу в балонах з обов’язковим отриманням заявок щодо потреби в забезпеченні скрапленим газом в балонах населення. Заявка щодо потреби в забезпеченні скрапленим газом в балонах населення повинна бути складена сільською, селищною, міською радою та затверджена в районній адміністрації.

- (69) Відповідно до наказу по Підприємству від 01.10.2014 № 265/1 “Щодо впорядкування закупівлі скрапленого газу для комунально – побутових потреб населення” заступники директора по Житомирському, Київському, Вінницькому, Хмельницькому, Рівненському та Полтавському регіонах зобов’язані за п’ять днів до проведення спецаукціону на купівлю – продаж скрапленого газу для комунально – побутових потреб населення відповідного регіону подавати заявку щодо об’ємів закупівлі газу до Української універсальної біржі.
- (70) Відповідно до Договору-доручення реалізацію закупленого ПрАТ “Полтавапропангаз” на спеціалізованих аукціонах скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області в межах Полтавської області здійснює ДП “Пропан”.
- (71) Відповідно до результатів дослідження ринку скрапленого газу для побутових потреб населення, проведеного Полтавським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України на виконання доручення Комітету від 31.07.2014 № 13-09/353, в межах Полтавської області у 2013 році та I півріччі 2014 року на ринку роздрібною **реалізації** скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) діяло 2 суб’єкта господарювання – ПрАТ “Полтавапропангаз” та ПАТ “Кременчукгаз”, які фактично не є конкурентами один одному, оскільки здійснюють реалізацію скрапленого газу для побутових потреб населення в різних територіальних межах Полтавської області.
- (72) Так, ПрАТ “Полтавапропангаз” у вказаний вище період здійснювало реалізацію скрапленого газу для побутових потреб населення в межах Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобеляцького, Козельщанського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачанського районів Полтавської області.
- (73) ПАТ “Кременчукгаз” у вказаний вище період здійснювало реалізацію скрапленого газу для побутових потреб населення в межах Кременчуцького, Семенівського та Комсомольського районів Полтавської області.
- (74) Протягом II півріччя 2014 року та I півріччя 2015 року ситуація на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення в межах Полтавської області стосовно територіального розподілу між ПрАТ “Полтавапропангаз” та ПАТ “Кременчукгаз” суттєво не змінилась.
- (75) Таким чином, суб’єкт господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” здійснює реалізацію скрапленого газу для побутових потреб населення в межах Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобеляцького, Козельщанського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачанського районів Полтавської області.

- (76) Відповідно до Правил, реалізація скрапленого газу населенню відбувається шляхом доставки балонів з газом до споживача спеціалізованим автотранспортом. Забороняється продаж газу для побутових потреб населення безпосередньо з автомобільних цистерн для перевезення газу, автомобільних газозаправних станцій, автомобільних газозаправних пунктів та паливної системи автотранспортних засобів, переведених на скраплений газ, а також поза пунктами реалізації газу. Відповідальність за безпечне наповнення, зберігання, транспортування та реалізацію газу покладено на суб'єктів підприємницької діяльності.
- (77) Таким чином, споживачі (населення) не можуть на власний розсуд будь-де придбавати скраплений газ в балонах та перевозити його власним автотранспортом.
- (78) Враховуючи вищевикладене, територіальними (географічними) межами ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) визначено територію Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобеляцького, Козельщанського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачанського районів Полтавської області.
- 4.6. Встановлення проміжку часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – визначення часових меж ринку.**
- (79) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно – грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (80) Часовими межами ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) є календарний рік.
- (81) При цьому, оскільки ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” як єдиний суб'єкт господарювання здійснюють діяльність на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) на підставі договору – доручення від 08.08.2014 № 541, то дослідження дій суб'єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” на зазначеному ринку здійснювалося за період серпень – грудень 2014 року та I півріччя 2015 року.
- 4.7. Визначення обсягів товару, який обертається на ринку.**
- (82) Згідно з Методикою обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище, визначається як загальний обсяг надходження товару на ринок.
- (83) Ні Підприємство, ні Товариство не повідомляли Відділення про наявність інших суб'єктів господарювання, які виступають конкурентами Підприємства на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) в територіальних межах Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобеляцького, Козельщанського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачанського, районів Полтавської області.
- (84) Обсяг реалізації суб'єктом господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) Полтавської області становить:
- (i) протягом 2014 року – 240,4 тонн;

(ii) I півріччя 2015 року – 503,9 тонн.

- (85) Отже, загальний обсяг ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) Полтавської області за період 2014 року та I півріччя 2015 року становить 744,3 тонн.

4.8. Розрахунок часток суб'єктів господарювання на ринку.

- (86) Відповідно до пункту 8.4 Методики, частка суб'єкта господарювання на ринку розраховується за формулою:

$$\text{Частка на ринку суб'єкта господарювання} = \frac{\text{Обсяг товарів, що реалізуються цим суб'єктом господарювання}}{\text{Загальний обсяг реалізації товару на ринку Полтавської області (19 перелічених вище районів)}} \times 100\%$$

- (87) Враховуючи загальний обсяг реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобеляцького, Козельщанського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачанського районів Полтавської області та обсяг реалізації цього ж товару суб'єктом господарювання в особі ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз” та ПрАТ “Полтавапропангаз” за період 2014 року та I півріччя 2015 року встановлено, що частка суб'єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” на зазначеному ринку у визначених товарних, територіальних та часових межах складає 100%.

4.9. Складання переліку потенційних конкурентів, які можуть реалізовувати той самий або/та аналогічний товар (товарну групу) на ринку.

- (88) Потенційними конкурентами вважаються: суб'єкти господарювання, які мають матеріально – технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари, що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

- (89) В межах Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобеляцького, Козельщанського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачанського районів Полтавської області у 2014 році та I півріччі 2015 року були відсутні суб'єкти господарювання, які б могли бути потенційними конкурентами суб'єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах).

4.10. Визначення бар'єрів вступу на ринок для суб'єктів господарювання, які реалізують або можуть реалізовувати той самий або/та аналогічний товар (товарну групу) на ринку.

- (90) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість

ринкової інфраструктури; інші обмеження.

- (91) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) є:
- (i) **адміністративні обмеження**, пов'язані з необхідністю придбання чи одержання в довгострокову оренду земельної ділянки, де буде розташовуватись виробнича база, та одержанням спеціального дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки;
 - (ii) **економічні та організаційні обмеження**, пов'язані з необхідністю значних фінансових затрат для організації виробництва, з наймом кваліфікованого персоналу, що має відповідні допуски до газонебезпечних робіт, значний строк окупності витрат.

4.11. Встановлення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта (суб'єктів) господарювання на ринку.

- (92) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України “Про захист економічної конкуренції” суб'єкт господарювання займає монопольне становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (93) В межах Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобеляцького, Козельщанського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачанського районів Полтавської області, окрім суб'єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз”, відсутні інші суб'єкти господарювання, які протягом 2014 року та I півріччя 2015 року здійснювали реалізацію скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах).
- (94) Враховуючи зазначене, суб'єкт господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” у серпні - грудні 2014 року та I півріччі 2015 року займав монопольне (домінуюче) становище на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) в межах Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобеляцького, Козельщанського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачанського районів Полтавської області з часткою 100 відсотків.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА ЗАДІЯНОМУ РИНКУ.

- (95) ПрАТ “Полтавапропангаз” протягом 2014 року та I півріччя 2015 року здійснювало придбання скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області на спеціалізованих аукціонах, про що свідчать аукціонні свідоцтва, видаткові накладні на одержання закупленого на аукціонах скрапленого газу, та товаро – транспортні накладні, у яких одержувачем вказано ПрАТ “Полтавапропангаз”.
- (96) Розмір стартових цін на скраплений газ для побутових потреб населення, що придбався Товариством на спеціалізованих аукціонах у період 2014 року та I півріччя 2015 року змінювався лише двічі: з серпня 2014 року – 2665,83 грн/тонну, з березня 2015 року – 2666,17 грн/тонну без урахування ПДВ.
- (97) Обсяги та вартість придбання ПрАТ “Полтавапропангаз” скрапленого газу на спеціалізованих аукціонах протягом зазначеного періоду наведені у додатку 1 до

рішення.

- (98) Відповідно до Договору – доручення закуплений Товариством на спеціалізованих аукціонах скраплений газ передається ДП “Пропан” для подальшої його реалізації для побутових потреб населення Полтавської області, що підтверджується актами прийому – передачі скрапленого газу за договором – дорученням.
- (99) Обсяги та вартість скрапленого газу, переданого ПрАТ “Полтавапропангаз” на реалізацію ДП “Пропан” протягом зазначеного періоду наведені у додатку 2 до рішення.
- (100) Обсяги та вартість скрапленого газу, реалізованого ДП “Пропан” для побутових потреб населення у Полтавській області протягом 2014 року та I півріччя 2015 року наведені у додатку 3 до рішення.
- (101) У 2014 році та I півріччі 2015 року наповнення балонів скрапленим газом для реалізації населенню Полтавської області здійснювалося на ГНП Миргород (Полтавська область). Від даного ГНП здійснювалася доставка скрапленого газу населенню по дільницях Полтавської області.
- (102) Протягом досліджуваного періоду роздрібна ціна реалізації 1 балона скрапленого газу (ємністю 21 кг) для побутових потреб населення Полтавської області змінювалася два рази. Динаміка зміни роздрібною ціною реалізації 1 балону скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Роздрібна ціна реалізації 1 балона скрапленого газу (ємністю 21 кг) для побутових потреб населення Полтавської області, грн (з ПДВ)

	Період		
	з 01.09.14	з 15.03.15	з 16.10.15
грн/ балон (з ПДВ)	180,00	219,00	272,00

- (103) При цьому, зміна середньозваженої вартості придбання скрапленого вуглеводневого газу ПрАТ “Полтавапропангаз” на спеціалізованих аукціонах протягом I півріччя 2015 року (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг) не відображала об’єктивність зміни середньозваженої вартості реалізації ДП “Пропан” скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення Полтавської області, отриманого Підприємством на реалізацію за Договором – дорученням.
- (104) Так, протягом січня– березня 2015 року середньозважена вартість придбання ПрАТ “Полтавапропангаз” скрапленого вуглеводневого газу на спеціалізованих аукціонах (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг) залишалася практично незмінною. У той же час у березні 2015 року середньозважена вартість реалізації ДП “Пропан” скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення Полтавської

області (у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг), отриманого Підприємством на реалізацію за Договором – доручення, збільшилася на 10,1 відсотків порівняно з лютим 2015 року, а у квітні 2015 року – збільшилася на 10,5 відсотків порівняно з березнем 2015 року.

- (105) Динаміка середньозваженої вартості придбання та реалізації скрапленого вуглеводневого газу протягом досліджуваного періоду у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг наведена у додатку 4 до рішення.
- (106) В результаті аналізу динаміки зміни цін придбання та реалізації скрапленого газу, що використовується для побутових потреб населення, а також маржі, яку отримує суб'єкт господарювання в особі Підприємства та Товариства, встановлено, що при практично незмінній період серпня 2014 року – I півріччя 2015 року закупівельній ціні газу (серпень 2014 року – 2665,83 грн/тонну березень 2015 року – 2666,15 грн/тонну без урахування ПДВ) ціна реалізації газу в цей же період зросла на 21,7 відсотків (з 1503 грн/балон до 182,5 грн/балон без урахування ПДВ), а маржа у перерахунку на 1 балон скрапленого газу підвищилась на 40,4 відсотка (з 107,75 грн/балон до 151,29 грн/балон), що свідчить про незалежність зростання роздрібною ціни скрапленого газу для побутових потреб населення від його закупівельної ціни.
- (107) Відповідно до Договору – доручення ДП “Пропан” протягом періоду дослідження одержувало від ПрАТ “Полтавапропангаз” винагороди за реалізацію скрапленого газу для побутових потреб споживачів Полтавської області, зокрема: у 2014 році – 1 245,752 тис грн, у I півріччі 2015 року – 2 974,144 тис грн.
- (108) При цьому, розмір винагороди за реалізацію скрапленого газу, отриманої ДП “Пропан”, у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг протягом періоду дослідження поступово зростає.
- (109) Так, зокрема, у січні 2015 року розмір винагороди за реалізацію скрапленого газу, отриманої ДП “Пропан”, у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг, збільшився на 3,9 відсотка порівняно з груднем 2014 року.
- (110) У березні 2015 року розмір винагороди за реалізацію скрапленого газу, отриманої ДП “Пропан”, у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг, збільшився на 16,3 відсотка порівняно з січнем 2015 року.
- (111) У квітні 2015 року розмір винагороди за реалізацію скрапленого газу, отриманої ДП “Пропан”, у перерахунку на 1 балон ємністю 21 кг, збільшився на 16,1 відсотка порівняно з березнем 2015 року.
- (112) Враховуючи викладене, збільшення роздрібних цін реалізації 1 балона скрапленого газу було зумовлене збільшенням розміру винагороди, яку сплачувало ПрАТ “Полтавапропангаз” за реалізацію ДП “Пропан” скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області.
- (113) За результатами аналізу розрахунків вартості 1 балона скрапленого газу (ємністю 21 кг) для побутових потреб населення у Полтавській області, які застосовувались Підприємством у 2014 році та I півріччі 2015 року встановлено наступне.
- (114) Формування калькуляцій 1 балона (ємністю 21 кг) скрапленого газу, що відпускається населенню Полтавської області, здійснює ДП “Пропан”. Сформовані калькуляції Підприємство надсилає на погодження до ПрАТ “Полтавапропангаз”.
- (115) Підприємство при визначенні оптимального рівня витрат для реалізації скрапленого газу у балонах використовує калькуляційний метод планових розрахунків, враховуючи фактичні витрати базового періоду.

- (116) Підприємством були надані розрахунки та пояснення щодо формування роздрібною ціни реалізації 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення у Полтавській області, яка застосовувалася з 10.02.2014 по I півріччя 2015 року.
- (117) Відповідно до сформованих Підприємством планових калькуляцій на відпуск скрапленого газу населенню та наказу Підприємства 13.03.2015 № 105 “Про відпускні ціни на скраплений газ” з 15.03.2015 встановлено відпускну ціну 1 балона скрапленого газу, вагою 21 кг, для комунально-побутових потреб населення Полтавської області у розмірі 219,00 грн (з ПДВ).
- (118) За поясненням Підприємства, розрахунок планової ціни реалізації 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення на 2015 рік здійснювався згідно “Методичних положень з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції на підприємствах з газопостачання та газифікації”, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 20.10.2006 № 394.
- (119) Вихідними даними для планування ціни 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення є: планові обсяги реалізації скрапленого газу; обсяги виконаних робіт, наданих послуг в натуральному та вартісному виразах; витрати матеріальних ресурсів, які використовуються при реалізації скрапленого газу, на опосвідчення та ремонт тари в натуральному та вартісному виразах.
- (120) Норми затрат праці передбачені законодавством та визначаються колективним договором і трудовими контрактами з окремими керівниками та фахівцями.
- (121) В результаті аналізу планових калькуляцій на відпуск скрапленого газу населенню встановлено таке.
- (122) Виробнича планова собівартість скрапленого газу, що реалізується населенню включає:
- прямі матеріальні витрати;
 - витрати на оплату праці з відрахуванням на соціальні заходи та інші витрати та заохочення;
 - інші прямі витрати, які включають амортизацію, орендну плату, матеріальні витрати, витрати на паливно-мастильні матеріали та інші витрати;
 - загальновиробничі та загальногосподарські (адміністративні) витрати, які пов’язані з організацією виробництва.
- (123) До ціни реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення, крім собівартості, включається рівень рентабельності, затверджений згідно з наказом від 15.03.2015 №137-1 ПАТ “Житомиргаз”, що становить 4,5%, а також податки.
- (124) Згідно ст. 215.1 Податкового кодексу України, скраплений газ є підакцизним товаром.
- (125) Відповідно до статті 215.1 Податкового Кодексу України, для підакцизних товарів, реалізованих згідно статей даного Кодексу, ставка податку встановлюється у відсотках від вартості (з податком на додану вартість), у розмірі 5 %.
- (126) Скраплений газ для населення Полтавської області у I півріччі 2015 року транспортувався безпосередньо від постачальника до ГНП Миргород (Полтавська область).
- (127) Плановий місячний обсяг реалізації скрапленого газу на 2015 рік, що проходить через ГНП Миргород становить 164 тонни, з них – 160 тонн скраплений газ для

побутових потреб населення Полтавської області, 1 тонна – потреба скрапленого газу в балонах для юридичних осіб, 3 тонни – для АГЗП.

- (128) Станом на дату формування роздрібної ціни реалізації 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області, яка застосовувалася з 15.03.2015, було враховано вартість придбання Товариством 1 тонни скрапленого газу на спеціалізованих аукціонах у розмірі **2665,83** грн без урахування ПДВ.
- (129) Стаття витрат “Заробітна плата” складається з основної та додаткової заробітної плати, премії працівників, зайнятих при реалізації скрапленого газу для населення. Оплата праці проводиться згідно штатного розпису та колективного договору.
- (130) Стаття витрат “Транспортування” включає витрати, пов’язані з доставкою скрапленого газу від заводу – виробника до ГНП (185,78 грн/т) та вартість послуг по наливу(220,00 грн/т).
- (131) Придбання скрапленого газу для побутових потреб населення через спеціалізовані аукціони здійснюється як у ПАТ “Укргазвидобування”, так і у ПАТ “Укрнафта” на підставі договорів купівлі – продажу, проаналізувавши які Відділенням встановлено, що в договорах, укладених Товариством з ПАТ “Укрнафта”, вартість послуг по наливу включено в ціну скрапленого газу. Тоді як відповідно до договорів, укладених з ПАТ “Укргазвидобування”, покупець самостійно і за власні кошти забезпечує налив скрапленого газу.
- (132) Так, у січні – квітні 2015 року скраплений газ для побутових потреб населення Полтавської області придбавався через спеціалізовані аукціони ПАТ “Укрнафта”, де вартість послуг по наливу включено в ціну скрапленого газу.
- (133) Крім того, до транспортно-заготівельних витрат, що входять до статті витрат “Транспортування” у калькуляціях на відпуск скрапленого газу для потреб населення Полтавської області закладається вартість дизельного палива (зимового) (26,95 грн/л з ПДВ), тоді як відпускна ціна скрапленого газу для побутових потреб населення встановлена з 15.03.2015 і зимовий період закінчувався. Підприємством у підтвердження понесених витрат на придбання дизельного пального та скрапленого газу в якості моторного пального, надано рахунок-фактуру від 02.03.2015 № 915.
- (134) До витрат на паливно – мастильні матеріали у калькуляціях на відпуск скрапленого газу для населення Полтавської області закладено скраплений газ, вартість якого складає 11,50 грн/л (з ПДВ). У підтвердження понесених витрат Підприємством надано копію видаткової накладної від 28.02.2015 № АІ-0000021. Разом з тим, за наявною у територіальному відділенні інформацією, протягом лютого – березня 2015 року спостерігалось зростання роздрібних цін реалізації світлих нафтопродуктів та скрапленого газу в кості моторного пального. Проте, починаючи з кінця березня 2015 року роздрібні ціни поступово зменшувалися.
- (135) Сукупність вищезазначених факторів свідчить про завищену вартість 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області у період з 15.03.2015 по 30.06.2015.
- (136) В той же час проаналізувавши планові калькуляції на відпуск скрапленого газу для побутових потреб населення Житомирської, Київської, Вінницької, Хмельницької, Полтавської та Рівненської областей встановлено, що Підприємством застосовуються різні підходи до врахування витрат на опосвідчення та ремонт тари в різних областях. Так, витрати на опосвідчення та ремонт тари в Житомирській, Вінницькій та Київській областях складають 766,34 грн, а до розрахунку вартості 1 балона скрапленого газу в даних областях закладено 501,34 грн, тобто, 65,42 %

витрат, тоді як в Хмельницькій області витрати по даній статті складають 748,13 грн, а закладено 483,13 грн, тобто, фактично 64,58% витрат, в Полтавській області – 576,08 грн, а закладено – 311,08 грн (53,99% витрат), в Рівненській області – 504,05 грн, а закладено – 239,05 грн, тобто, 47,73% витрат.

- (137) Отже, суб'єкт господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” внаслідок укладеного договору – доручення від 08.08.2014 № 541, закладання до вартості 1 балона скрапленого газу необґрунтованих витрат на налив газу, паливно – мастильні матеріали встановив з 15.03.2015 по 30.06.2015 економічно необґрунтовану, завищену ціну 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобелянського, Козельщинського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачівського районів Полтавської області.
- (138) Зазначені дії були б неможливими за умови існування у територіальних межах Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобелянського, Козельщинського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачівського районів Полтавської області інших суб'єктів господарювання, які б здійснювали реалізацію скрапленого газу для побутових потреб населення, оскільки споживачі (населення) мали б можливість вибору продавця, а суб'єкти господарювання змагалися б між собою за більшу кількість споживачів.
- (139) Враховуючи викладене, дії суб'єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз”, які полягають у встановленні з 15.03.2015 по 30.06.2015 економічно необґрунтованої, завищеної ціни 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобелянського, Козельщинського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачівського районів Полтавської області, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1 та пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монопольним становищем шляхом встановлення таких цін реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах), які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (140) Відділенням проаналізовано планові калькуляції ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз” на відпуск скрапленого газу населенню в Полтавській області, що введені в дію з 19.05.2017. В результаті аналізу встановлено, що відповідачем у справі на даний час усунуто порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (141) Листом від 18.08.2017 № 1.20/2-1301 ДП “Пропан” було надіслано витяг з подання від 17.08.2017 № 97 “Про попередні висновки у справі № 02–02-50/58-2015”.
- (142) Листом від 18.08.2017 № 1.20/2-1305 ПрАТ “Полтавапропангаз” було надіслано витяг з подання від 17.08.2017 № 97 “Про попередні висновки у справі № 02–02-50/58-2015”.
- (143) Листом від 31.08.2017 № 1212 (вх. Відділення від 01.09.2017 № 1.21/1493) Підприємством надано заперечення до подання про попередні висновки у справі № 02–02-50/58-2015.

- (144) Листом від 07.09.2017 № 01/94 (вх. Відділення від 12.09.2017 № 1.21/1538) Товариством надано заперечення до подання про попередні висновки у справі № 02–02-50/58-2015.
- (145) Спростування заперечень суб'єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” на подання про попередні висновки у справі від 17.08.2017 № 97 наведено у додатку 5 до рішення.
- (146) Листами від 16.04.2018 № 1095 та від 17.04.2018 б/н відповідно ДП “Пропан” та представник за дорученням ПрАТ “Полтавапропангаз” повідомили, що в цілому погоджуються з висновками територіального відділення, не мали на меті порушувати приписи Закону України “Про захист економічної конкуренції” та висловили прохання врахувати те, що Товариство та Підприємство співпрацювали з відділенням, надавали повну та достовірну інформацію та документи, та накласти на них мінімальний розмір штрафних санкцій.
- (147) За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, відповідно до абзацу 2 частини 2 статті 52 зазначеного Закону, передбачена відповідальність у вигляді накладення штрафу на суб'єкт господарювання у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

94. ДОХІД (ВИРУЧКА) ВІДПОВІДАЧІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ТА РОЗРАХУНОК ШТРАФУ.

- (148) Дохід (виручка) ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз” за 2017 рік склав _____ тис грн.
- (149) Дохід (виручка) ПрАТ “Полтавапропангаз” за 2017 рік склав _____ тис грн.
- (150) Під час визначення розміру штрафу територіальне відділення пропонує врахувати, що ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз”: співпрацювали з територіальним відділенням в ході розгляду справи; порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем вчинено ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” вперше; порушення законодавства про захист економічної конкуренції визнано; порушення законодавства про захист економічної конкуренції припинено; чистий прибуток ПрАТ “Полтавапропангаз” за 2017 рік становить _____ тис грн; чистий прибуток ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз” за 2017 рік склав _____ тис грн.

Враховуючи вищевикладене, на підставі статей 7, 12, 12¹, 14 Закону України “Про Антимонопольний комітет України”, статті 48 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, пункту 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами), пункту 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що суб'єкт господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” у серпні – грудні 2014 року та I півріччя 2015 року займає монопольне становище на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах)

в межах Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобелянського, Козельщинського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачівського районів Полтавської області, з частками 100 відсотків відповідно.

2. Визнати дії суб'єкта господарювання в особі ДП "Пропан" та ПрАТ "Полтавапропангаз", які полягають у встановленні з 15.03.2015 по 30.06.2015 економічно необґрунтованої, завищеної ціни 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавського, Глобинського, Миргородського, Лохвицького, Чорнухинського, Хорольського, Оржицького, Диканського, Шишацького, Решетилівського, Кобелянського, Козельщинського, Котелевського, Карлівського, Машівського, Ново-Санжарського, Чутівського, Зіньківського, Велико-Багачівського районів Полтавської області, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1 та пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді зловживання монопольним становищем шляхом встановлення таких цін реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах), які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За вчинення порушення, зазначеного у пункті 2 цього рішення, відповідно до абзацу 2 частини 2 статті 52 Закону України "Про захист економічної конкуренції", накласти на суб'єкт господарювання в особі ДП "Пропан" та ПрАТ "Полтавапропангаз" штраф у розмірі 34 000 (тридцять чотири тисячі) грн.

Відповідно до частини 3 статті 56 Закону України "Про захист економічної конкуренції" штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини 8 статті 56 Закону України "Про захист економічної конкуренції" протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкти господарювання зобов'язані надіслати на адресу Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини 1 статті 60 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржено повністю або частково до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання. Цей строк не може бути відновлено.

Голова адміністративної колегії,
Голова відділення

О.В. Безсмертний

Обсяги та вартість придбання ПрАТ «Полтавапропангаз» скрапленого газу на спеціалізованих аукціонах протягом 2014 року та I півріччя 2015 року

Період	Обсяг придбання ПрАТ «Полтавапропангаз» скрапленого газу на спецаукціонах, тис тонн	Вартість придбання ПрАТ «Полтавапропангаз» скрапленого газу на спецаукціонах (без ПДВ та акцизу), тис грн	Середньозважена вартість придбання 1 тонни скрапленого газу, (без ПДВ та акцизу) грн/тонну	Середньозважена вартість придбання ПрАТ «Полтавапропангаз» скрапленого газу на спецаукціонах в перерахунку на 1 балон, грн/ балон (без ПДВ та акцизу)*
Січень 2014 року	0	0	0	0
Лютий 2014 року	0	0	0	0
Березень 2014 року	0	0	0	0
Квітень 2014 року	0	0	0	0
Травень 2014 року	0	0	0	0
Червень 2014 року	0	0	0	0
Липень 2014 року	0	0	0	0
Серпень 2014 року	0,042	111,965	2665,83	55,98
Вересень 2014 року	0,063	167,947	2665,82	55,98
Жовтень 2014 року	0,063	167,947	2665,82	55,98
Листопад 2014 року	0,063	167,947	2665,82	55,98
Грудень 2014 року	0,084	223,930	2665,83	55,98
Всього за 2014 рік	0,315	839,736	2665,83	55,98
Січень 2015 року	0,080	213,427	2667,83	56,02
Лютий 2015 року	0,172	458,043	2663,04	55,92
Березень 2015 року	0,168	447,913	2666,149	55,98
Квітень 2015 року	0	0	0	0
Травень 2015 року	0	0	0	0
Червень 2015 року	0	0	0	0
Всього за I півріччя 2015 року	0,420	1119,383	2665,19	55,96

*при розрахунку використано ємність 1 балона, який вміщує 21 кг або 50 л скрапленого вуглеводневого газу

Додаток 2 до рішення

від 17.04.2018 № 8-р/к

Обсяги та вартість скрапленого газу, переданого ПрАТ “Полтавапропангаз” на реалізацію ДП “Пропан” за Договором – доручення для побутових потреб населення Полтавської області протягом 2014 року та I півріччя 2015 року

Період	Обсяг скрапленого газу, переданого на реалізацію, тис тонн	Вартість скрапленого газу, переданого на реалізацію (без ПДВ та акцизу), тис грн	Середньозважена вартість 1 тонни скрапленого газу, переданого на реалізацію (без ПДВ та акцизу), грн/тонну	Середньозважена вартість скрапленого газу, переданого на реалізацію, в перерахунку на 1 балон, грн/ балон (без ПДВ та акцизу)*
Січень 2014 року	0	0	0	0
Лютий 2014 року	0	0	0	0
Березень 2014 року	0	0	0	0
Квітень 2014 року	0	0	0	0
Травень 2014 року	0	0	0	0
Червень 2014 року	0	0	0	0
Липень 2014 року	0	0	0	0
Серпень 2014 року	0	0	0	0
Вересень 2014 року	0,0515	367,910	7142,5	150
Жовтень 2014 року	0,126	900,000	7142,86	150
Листопад 2014 року	0,032	228,430	7142,9	150
Грудень 2014 року	0,031	221,570	7142,81	150
Всього за 2014 рік	0,240	1717,910	7142,77	150
Січень 2015 року	0,084	600,0	7142,86	150
Лютий 2015 року	0,08	571,86	7142,89	150
Березень 2015 року	0,172	1493,2	8690,49	182,5
Квітень 2015 року	0,168	1459,99	8690,42	182,5
Травень 2015 року	0	0	0	0
Червень 2015 року	0	0	0	0
Всього за I півріччя 2015 року	0,5039	4125,046	8186,56	171,92

*при розрахунку використано ємність 1 балона, який вміщує 21 кг або 50 л скрапленого вуглеводневого газу

Додаток 3 до рішення
від 17.04.2018 № 8-р/к

Обсяги та вартість скрапленого газу, реалізованого ДП “Пропан”
для побутових потреб населення у Полтавській області
протягом 2014 року та I півріччя 2015 року

Період	Обсяг реалізованого скрапленого газу, тис тонн	Вартість реалізованого скрапленого газу (без ПДВ та акцизу), тис грн	Середньозважена вартість реалізації 1 тонни скрапленого газу, (без ПДВ та акцизу), грн/тонну	Середньозважена вартість реалізації скрапленого газу, в перерахунку на 1 балон, грн/ балон (без ПДВ та акцизу)*
Січень 2014 року	0	0	0	0
Лютий 2014 року	0	0	0	0
Березень 2014 року	0	0	0	0
Квітень 2014 року	0	0	0	0
Травень 2014 року	0	0	0	0
Червень 2014 року	0	0	0	0
Липень 2014 року	0	0	0	0
Серпень 2014 року	0	0	0	0
Вересень 2014 року	0,0428	305,55	7142,85	150,00
Жовтень 2014 року	0,0709	506,4	7142,85	150,00
Листопад 2014 року	0,0637	455,1	7142,85	150,00
Грудень 2014 року	0,063	450,15	7142,85	150,00
Всього за 2014 рік	0,24	1717,20	7142,85	150
Січень 2015 року	0,0795	568,05	7142,85	150,00
Лютий 2015 року	0,0384	274,2	7142,85	150,00
Березень 2015 року	0,1374	1080,97	7864,74	165,15
Квітень 2015 року	0,1114	967,8	8690,49	182,50
Травень 2015 року	0,1023	849,67	8304,69	174,39
Червень 2015 року	0,0349	289,05	8276,78	173,81
Всього за I півріччя 2015 року	0,5039	4029,73	7996,16	167,91

*при розрахунку використано ємність 1 балона, який вміщує 21 кг або 50 л скрапленого вуглеводневого газу

СПРОСТУВАННЯ ЗАПЕРЕЧЕНЬ ВІДПОВІДАЧІВ***Стосовно збільшення розміру винагороди.***

- (1) Підприємство повідомляє, що одним з факторів збільшення розміру винагороди, яку сплачувало ПрАТ “Полтавапропангаз” за реалізацію скрапленого газу є зростання вартості скрапленого газу на загальнодержавному рівні з 1755,00 грн до 2665,83 грн без ПДВ, зростання експлуатаційних витрат (підвищення окладів працівникам, збільшенням вартості паливно – мастильних матеріалів та енергоресурсів, витрат на запасні частини, інших витрат), зростанням розміру податків та зборів (введення податку у розмірі 5 відсотків до вартості газу з ПДВ як для підакцизного товару). Також не погоджується з твердженням щодо безпосереднього зв’язку між збільшенням розміру винагороди та підвищенням роздрібних цін реалізації 1 балона скрапленого газу і ПрАТ “Полтавапропангаз”.
- (2) Відділення не погоджується з вищезазначеними запереченнями, оскільки крім об’єктивних факторів для підвищення ціни 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області, Підприємством у розрахунок ціни закладались економічно необґрунтовані витрати.

Стосовно транспортно-заготівельних витрат у калькуляціях на відпуск скрапленого газу в 2015 році.

- (3) Підприємством повідомлено, що відпускні ціни по всіх областях встановлено з 15.03.2015. Разом з тим, згідно Закону України “Про регуляторну політику”, відпускна ціна повинна бути оголошена населенню, через публікацію в засобах масової інформації, за два тижні до вступу в дію нової ціни. Таким чином, нові планові ціни розраховувалися в кінці лютого 2015 року. Для планування та економічного обґрунтування вартості паливно-мастильних матеріалів, а саме дизельного пального та комерційного скрапленого газу, який використовується для заправки власного та орендованого транспорту на момент формування планової калькуляції були враховані існуючі на той момент ціни.
- (4) Оскільки спрогнозувати та спланувати коливання вартості паливно-мастильних матеріалів не можливо, крім того, Положенням не передбачено перегляд вартості скрапленого газу для побутових потреб населення в разі змін вартості паливно-мастильних матеріалів.
- (5) Відділення не погоджується з даними твердженнями Підприємства з наступних причин.
- (6) Підприємством до планових калькуляцій закладено вартість паливно-мастильних матеріалів, яка була на момент формування ціни, без врахування можливості коливання.
- (7) Разом з тим, територіальним відділенням для власних потреб щосереді проводяться моніторинги роздрібних цін на світлі нафтопродукти, за результатами яких

спостерігається тенденція сезонного збільшення вартості пального та скрапленого газу у період лютого – березня 2015 року, але, починаючи з кінця березня 2015 року дана вартість поступово зменшується.

- (8) Крім того, Підприємство при формуванні ціни керується Положенням про калькулювання на скраплений газ (роботи, послуги) на 2015 рік, в розділі II якого передбачено, що формування ціни реалізації скрапленого газу здійснюється на основі планової, а не фактичної собівартості.
- (9) Планова ж собівартість формується враховуючи витрати попередніх періодів. Інформація щодо зміни вартості дизельного пального та скрапленого газу, що використовується в якості моторного пального, згідно з моніторингами територіального відділення, наведена нижче.

Дата	Максимальна ціна на дизельне пальне (грн/л з урахуванням ПДВ)	Мінімальна ціна на дизельне пальне (грн/л з урахуванням ПДВ)
03.12.2014	17,00	15,90
10.12.2014	17,00	15,90
17.12.2014	16,99	15,70
24.12.2014	18,90	15,90
31.12.2014	18,90	15,90
06.01.2015	16,99	16,40
14.01.2015	16,99	15,10
21.01.2015	17,59	15,70
28.01.2015	17,49	15,50
04.02.2015	17,49	15,50
11.02.2015	19,59	17,00
18.02.2015	21,99	19,80
25.02.2015	26,49	23,00

Дата	Максимальна ціна на скраплений газ, що використовується у якості моторного палива (грн/л з урахуванням ПДВ)	Мінімальна ціна на скраплений газ, що використовується у якості моторного палива (грн/л з урахуванням ПДВ)
03.12.2014	8,89	8,45
10.12.2014	8,90	8,30
17.12.2014	8,90	8,20
24.12.2014	8,69	7,99
31.12.2014	8,69	8,10
06.01.2015	8,50	8,15
14.01.2015	8,69	8,00
21.01.2015	8,39	7,80
28.01.2015	8,20	7,50
04.02.2015	8,05	7,20
11.02.2015	8,00	7,10
18.02.2015	8,00	7,10
25.02.2015	9,99	7,10

- (10) Тоді як, відповідно до видаткової накладної від 28.02.2015 № АІ-0000021, вартість скрапленого, газу, що закладається до калькуляції становить 11,50 грн з ПДВ. В розрахунок транспортно-заготівельних витрат Підприємством закладалася вартість дизельного пального (зимового) у розмірі 22,458 грн без ПДВ (або 26,95 грн з ПДВ) та надано у підтвердження рахунок-фактуру від 02.03.2015.

Щодо включення вартості послуг по наливу в ціну скрапленого газу.

- (11) Підприємство зазначає, що відповідно до Методичних положень з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції на підприємствах з газопостачання та газифікації, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 20.10.2006 № 394, облікової політики підприємства на 2015 рік, Положення з планування, обліку витрат і калькулювання собівартості реалізації скрапленого газу (робіт, послуг) по ДП “Пропан” ПАТ “Житомиргаз”, яке затверджено ПАТ “Житомиргаз”, передбачено, що формування ціни здійснюється на основі планової, а не фактичної собівартості. У вересні – жовтні 2014 року та протягом 2015 року скраплений газ для побутових потреб населення закуповувався Товариством, як у ПАТ “Укргазвидобування” так і в ПАТ “Укрнафта”.
- (12) Тому, при закупівлі на спеціалізованих аукціонах скрапленого газу для населення підприємство не володіє інформацією та не може знати наперед, який саме суб’єкт буде продавати скраплений газ на аукціоні.
- (13) Відділення не погоджується з даним запереченням, оскільки розрахунок планової собівартості здійснюється з врахуванням витрат попередніх періодів. Так, в акті перевірки № 1.15/2АК наведено обсяги закупівлі скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області з моменту укладання договору – доручення.
- (14) Проаналізувавши інформацію, наведену у вказаних таблицях, можна побачити, що закупівля здійснювалася, як у ПАТ “Укргазвидобування”, так і в ПАТ “Укрнафта”. Так, у серпні – грудні 2014 році із 315 тонн придбаного Товариством на спеціалізованому аукціоні скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області, 84 тонни або 26,7% газу було придбано у ПАТ “Укрнафта”. У січні – березні 2015 року скраплений газ для побутових потреб населення Полтавської області було придбано Товариством лише у ПАТ “Укрнафта”.
- (15) Крім того, Положенням з планування, обліку витрат і калькулювання собівартості реалізації скрапленого газу (робіт, послуг) по ДП “Пропан”, яке затверджено ПАТ “Житомиргаз” передбачено, що ціни на реалізацію скрапленого газу можуть переглядатись, зокрема, при зміні вартості послуг з транспортування та наливу скрапленого газу.
- (16) Таким чином, Підприємство необґрунтовано закладає до собівартості витрати на послуги з наливу скрапленого газу на весь обсяг його закупівлі.

Щодо врахування витрат на опосвідчення та ремонт тари в областях.

- (17) Підприємством зазначено, що відсоток балонів, які необхідно опосвідчити та відремонтувати розраховано на основі акту обстеження балонів.
- (18) Дані акти передбачають різні відсотки балонів, які потребують опосвідчення та ремонту.
- (19) Відповідно до цього і економічно обґрунтовані витрати різні.
- (20) Разом з тим, при розрахунку витрат на опосвідчення, які відображені в калькуляціях по всіх областях, був застосований єдиний підхід, а саме, з економічно обґрунтованих витрат по всіх областях було знято сталу (одну) суму в розмірі 265,00 грн.
- (21) Відділення не погоджується з твердженням Підприємства щодо єдиного підходу при розрахунку витрат на опосвідчення та ремонт тари, оскільки при різному відсотку опосвідчення та ремонту балонів, сума, на яку Підприємство зменшує витрати повинна змінюватися пропорційно до потреби в опосвідченні, яка визначається Підприємством у відсотковому значенні а не на сталу величину для побутових споживачів всіх областей, що обслуговуються Підприємством, що призводить до

перекладання частини витрат на опосвідчення та ремонт тари на споживачів інших областей.

- (22) Так, витрати на опосвідчення та ремонт тари в Житомирській, Вінницькій та Київській областях складають 766,34 грн, а до розрахунку вартості 1 балона скрапленого газу в даних областях закладено 501,34 грн, тобто, 65,42 % витрат, тоді як в Хмельницькій області витрати по даній статті складають 748,13 грн, а закладено 483,13 грн, тобто, фактично 64,58% витрат, в Полтавській області – 576,08 грн, а закладено – 311,08 грн (53,99% витрат), в Рівненській області – 504,05 грн, а закладено – 239,05 грн, тобто, 47,73% витрат.

Стосовно бар'єрів вступу на ринок реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення (у балонах) в межах Полтавської області.

- (23) ПрАТ “Полтавапропангаз” вважає, що Відділенням не наведено належне роз'яснення в чому саме полагають екологічний та адміністративний бар'єри доступу на ринок реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області, як наявність значної конкуренції на ринку вплине на наявність або відсутність вказаних бар'єрів. Товариство вважає, що економічні та організаційні обмеження не є бар'єрами вступу на ринок, оскільки необхідність одержання дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та вартість такого дозволу регламентована відповідними постановами Кабінету Міністрів України. Процедура отримання дозволу є простою і прозорою. Значні фінансові витрати для організації виробництва, на думку Товариства, є поняттям абстрактним і не є об'єктивно доведеним фактом. Стосовно наявності бар'єру, що полягає у наймі кваліфікованих працівників, то на даний час функціонує велика кількість акредитованих навчальних закладів, які надають послуги по підготовці спеціалістів у різних галузях.
- (24) Відділення не погоджується із такими запереченням, оскільки відповідно до пункту 2.2 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 Методики, можуть змінюватися залежно від фактичних обставин, зокрема, особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.
- (25) Пунктами 9.2 та 9.3 вказаної Методики встановлено, що бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи). Наявність хоча б одного бар'єру вступу на ринок, що не може бути подоланий суб'єктом господарювання протягом 1 – 2 років унаслідок неможливості компенсації за цей час витрат, необхідних для вступу на ринок, розглядається як ознака того, що суб'єкт господарювання не є потенційним конкурентом. Таким чином, при визначенні наявності бар'єрів вступу на ринок не визначається вплив на них значної конкуренції на ринку. Разом з тим, наявність бар'єрів вступу на ринок суттєво впливає на можливості та бажання потенційних конкурентів щодо їх входу на певний ринок товару (товарної групи). Зокрема, необхідність придбання чи одержання в оренду земельної ділянки для розміщення виробничої бази (розміщення наземних чи підземних резервуарів для

зберігання закупленого на спеціалізованому аукціоні скрапленого газу для побутових потреб населення, ГНП (ГНС) для заправки скрапленого газу у балони, складу для зберігання наповнених газом та порожніх балонів, тощо), наявність значних коштів для організації виробничої бази та набуття у власність або у довгострокову оренду земельної ділянки, а також присутність на ринку реалізації скрапленого газу для побутових потреб населення вже діючого на ньому підприємства, яке має напрацьовану клієнтську базу, ставить під сумнів у потенційного конкурента доцільність входження на такий ринок, оскільки не дає гарантії його закріплення на ринку та повернення витрат на входження на ринок.

Стосовно поняття “значна конкуренція”.

- (26) Товариство вказує а те, що Відділенням не проведено альтернативний розрахунок статей витрат, який би засвідчив завищення витрат при встановленні ціни 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області, та не наведено доказів, що базуються на економічному аналізі ринку із значною конкуренцією, тобто, фактичного встановлення інших цін за умов існування значної конкуренції на ринку, зниження витрат Товариства, що закладені у ціну 1 балона скрапленого газу.
- (27) Відділення не погоджується із такими запереченням, оскільки факти економічно необґрунтованих витрат, що закладені відповідачем у вартість 1 балона скрапленого газу для побутових потреб населення Полтавської області, наведені у поданні про попередні висновки у справі № 02-02-50/58-2015 та містяться у матеріалах справи.
- (28) Крім того, дії суб’єкта господарювання в особі ДП “Пропан” та ПрАТ “Полтавапропангаз” кваліфікуються як зловживання монопольним становищем. Відповідно до Коментаря Закону України “Про захист економічної конкуренції” на основі порівняльного аналізу з правилами конкуренції Європейського Союзу поняття зловживання – це лише питання доведення факту, об’єктивної сторони правопорушення і не вимагає жодного аналізу суб’єктивної сторони, намірів домінуючої фірми. Немає потреби доводити, що зловживання монопольним (домінуючим) становищем є наслідком навмисних дій домінуючого суб’єкта господарювання. Також поняття зловживання не вимагає завдання шкоди конкуренції або інтересам торговельних партнерів чи споживачів. Поведінка домінуючої фірми може розглядатись як зловживання, навіть якщо вона і не досягає такої мети. Достатньо того, що негативні наслідки можна передбачити. Положення неможливості за умов існування значної конкуренції на ринку стосується цін як придбання так і продажу товарів (послуг), що їх домінуюча фірма може нав’язати споживачам, оскільки за відсутності ефективної конкуренції на ринку останні не мають взагалі або мають недостатньо альтернативних каналів для придбання необхідних їм товарів, і тому змушені мати справу з інковим лідером, якого неможливо уникнути.

Стосовно перевірки формування витрат працівниками податкового органу.

- (29) Підприємство та Товариство зазначають, що за перевіряємі періоди правомірність формування витрат та дотримання ДП “Пропан” правил реалізації скрапленого газу для комунально – побутових потреб населення була неодноразово перевірена працівниками податкового органу, якими порушень в даній сфері не встановлено.
- (30) Відділення не погоджується із даним запереченням, оскільки основним завданням органів податкової служби є здійснення контролю за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати податків і зборів (обов’язкових платежів), контролю за валютними операціями, контролю за дотриманням порядку проведення

готівкових розрахунків за товари (послуги) у встановленому законом порядку, а також контролю за наявністю свідоцтв та ліцензій на провадження видів господарської діяльності, а не перевірка економічної обґрунтованості цін на товари (роботи, послуги).

Стосовно вирішального впливу на господарську діяльність.

- (31) ПрАТ “Полтавапропангаз” вважає, що твердження Відділення про вирішальний вплив Товариства на господарську діяльність Підприємства є хибним, оскільки діяльність ДП “Пропан” не обмежується межами Полтавської області.
- (32) Відділення не погоджується із даним запереченням Товариства з наступних причин.
- (33) Між ПрАТ “Полтавапропангаз” та ДП “Пропан” укладено договір – доручення від 08.08.2014 № 541.
- (34) Відповідно до пункту 1.1 Договору-доручення від 08.08.2014 № 541 (далі – Договір-доручення) Довіритель (ПрАТ “Полтавапропангаз”) доручає, а Повірений (ДП “Пропан”) зобов’язується від імені та за рахунок Довірителя здійснювати реалізацію скрапленого вуглеводневого газу для потреб споживачів Полтавської області, придбаного на спеціалізованому аукціоні, згідно їх заявок.
- (35) Згідно з пунктом 2.1 Договору-доручення Повірений не має права розпоряджатись переданим йому скрапленим вуглеводневим газом для потреб населення Полтавської області на свій розсуд.
- (36) Пунктом 2.3 додаткової угоди до Договору-доручення встановлено, що відпускна ціна на скраплений газ (ціна реалізації скрапленого газу споживачу) визначається Довірителем.
- (37) Згідно з пунктом 5.1 Договору-доручення Повірений за виконання своїх зобов’язань за цим Договором має право на винагороду, яка розраховується як добуток кількості реалізованих балонів за звітний місяць та різниці ціни балона газу, ціни газу в окремо взятому балоні (витрати Довірителя), витрат, пов’язаних з наливом газу, послугами біржі та ін. (витрати Довірителя), а також коефіцієнта рентабельності Довірителя.
- (38) Додатковою угодою від 05.05.2015 № 2 до Договору-доручення (далі – додаткова угода 2) внесені зміни та викладено пункт 2.3 Договору-доручення в наступній редакції:
- (i) *“Ціна реалізації скрапленого газу споживачу визначається Довірителем та доводиться до Повіреного. Довіритель доручає Повіреному, за необхідності, додати до ціни суми податків та/або зборів, обов’язки щодо сплати яких, покладені на Повіреного чинним законодавством.*
 - (ii) *Повірений повідомляє Довірителя про розмір самостійно доданої до ціни суми податків та/або зборів.*
 - (i) *Довіритель публікує в засобах масової інформації спільно складену з Повіреним відпускну ціну для населення. Довіритель доводить до відома державного органу, що здійснює регулювання цін на скраплений газ для населення спільно складену з Повіреним ціну.”*
- (39) Додатковою угодою 2 внесені зміни та викладено пункт 5.1 Договору-доручення в наступній редакції:
- (iii) *“Повірений за виконання своїх зобов’язань за цим Договором має право на винагороду, яка розраховується за формулою: $S_v = (C_b - C_g - B - K_{rd}) * K_{rb}$, де*

Св – сума винагороди;

Цб – ціна балона реалізованого газу без врахування акцизного податку;

Цг – ціна газу в окремо взятому балоні (витрати Довірителя);

В – витрати пов'язаних з наливом газу, послугами біржі та ін. (витрати Довірителя);

Крд – коефіцієнт рентабельності Довірителя;

(i) Крб – кількість реалізованих балонів за звітний місяць.”

(40) Отже, укладання вказаного Договору-доручення дає ПрАТ “Полтавапропангаз” можливість давати обов'язкові до виконання вказівки, визначати умови господарської діяльності ДП “Пропан”, та як наслідок, чинити вирішальний вплив на господарську діяльність Підприємства в межах Полтавської області.

